

Informace ze zdravotnictví Libereckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
14.9.2010

1

Diabetologie - činnost oboru v Libereckém kraji v roce 2009

Diabetology - Activity in Branch in the Liberecký Region in 2009

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Libereckém kraji v roce 2009 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a podrobné údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Liberecký region in 2009 contains data about out-patient care by type of establishment of the region, data about personnel capacity, activity and detailed data about diabetics under treatment.

Podkladem pro zpracování dat v této aktuální informaci o činnosti diabetologie byl roční výkaz, který byl součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2009. Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic. Zároveň jej vyplňují ordinace praktických lékařů pro dospělé, které diabetiky aktivně léčí. Publikované údaje jsou zpracovány za všechny ordinace bez ohledu na zřizovatele. Formuláře výkazů a závazné pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS / Výkazy 2009].

Edice IZK o činnosti oboru diabetologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Činnost oboru diabetologie

Diabetes mellitus - úplavice cukrová, které se lidově říká cukrovka, představuje skupinu chronických onemocnění, která má různý mechanismus vzniku a projevuje se poruchou metabolismu cukrů, tuků a bílkovin. V důsledku těchto poruch dochází k rozvoji komplikací, kde jsou postiženy cévy, oči, nervový systém, ledviny a dolní končetiny. V roce 2009 představují diabetici v Libereckém kraji 6 % všech obyvatel.

Odbornou péči o nemocné cukrovkou zajišťovalo 7,85 lékařů a 15,30 ZPBD (v přepočteném počtu, včetně smluvních) ve 151 ordinacích. Od roku 2008 se na výkazech A(MZ)1-01 sledují pracovníci také jako průměrný roční přepočtený počet, který výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí, zvláště v případech ukončení a zahájení činnosti nebo většího pohybu pracovníků v průběhu roku. Je to součet přepočteného počtu pracovníků za jednotlivé měsíce dělený počtem měsíců sledovaného období. Lékaři k 31.12.2009 léčili celkem 27 149 osob. Na jednoho lékaře v oboru diabetologie v kraji připadlo v průměru 3 428 léčených pacientů (v roce 2004 to

bylo 2 922), v ČR připadalo na jednoho lékaře 2 351 pacientů (v roce 2004 to bylo 2 301 pacientů). Jak je patrné z první tabulky, nejvíce je ostatních ambulantních zdravotnických zařízení (89 %), což jsou z převážné většiny ordinace praktických lékařů pro dospělé. V těchto ordinacích lékaři aktivně léčí lehčí formy diabetu v rámci oboru (tzn. že pracovní úvazek vykazují na výkazu PL pro dospělé a na diabetologickém výkazu pouze činnost).

Během roku 2009 bylo provedeno celkem téměř 63 tisíc ošetření - vyšetření, což činilo nárůst o 1,5 % oproti předešlému roku. Počet ošetření na 1 lékaře byl v kraji 7 909, nejméně v okrese Jablonec nad Nisou (5 126) a nejvíce v okrese Liberec (10 421). Potvrzuje se rostoucí trend tohoto onemocnění, celkový počet léčených osob ve srovnání s rokem 2008 vzrostl o 2,1 %. Jedním z hlavních růstových faktorů je stárnutí populace. Dlouhodobě je vyšší výskyt cukrovky u žen než u mužů, v kraji bylo léčeno 53,4 % žen z celkového počtu léčených diabetiků a tím bylo téměř dosaženo celorepublikového průměru (v ČR 53,5 %).

Počet diabetiků léčených pouze dietou zaujímal 21 % z úhrnu léčených osob, v relaci na 10 000 obyvatel činil 132 případů (ČR 179). Počet léčených PAD byl nejvyšší, činil 51 % z úhrnu, na 10 000 obyvatel připadalo 315 případů (ČR 362). Léčených diabetiků inzulinem bylo téměř 17 % a kombinovanou léčbou inzulinem a PAD pouze 11 %. Struktura pacientů podle druhu léčby v ČR byla následující: 24 % osob bylo léčeno jen dietou, 48,5 % perorálními antidiabetiky (PAD), 16,9 % osob jen inzulinem a téměř 10,6 % kombinovanou léčbou (inzulinem a PAD). Jak je patrné, kraj nevybočuje a potvrzuje republikový trend.

Z hlediska typu diabetu nejčastěji pacienti trpí diabetem II. typu, což tvoří 90 % všech léčených osob, nejvíce těchto pacientů je v okrese Liberec a Semily (92 %). Porucha glukosové tolerance se nezahrnuje do počtu osob léčených na diabetes, sleduje se samostatně. Na tuto diagnózu bylo v kraji léčeno 2 586 pacientů (v ČR 51 727 pacientů).

Jak ukazuje poslední graf (Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 2000–2009), u žen je od roku 2003 s nepatrnými výkyvy ustálený vývoj, u mužů s výjimkou roků 2007 a 2008 stále trvá mírně progresivní vývoj počtu léčených diabetiků.

Zpracovala: Lenka Lesková
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: drahokoupilová@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počty ošetření dle druhu zdravotnických zařízení

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
dle druhu zdravotnických zařízení					
Ambulantní část lůžkových ZZ	8	2,77	8,90	25 158	9 082
Samostatná ordinace lékaře specialisty	8	4,70	5,35	31 644	6 733
Ostatní ambulantní zdravotnická zařízení	135	0,45	1,05	5 839	12 976
Celkem	151	7,92	15,30	62 641	7 909
dle území (okres)					
Česká Lípa	35	2,10	3,30	16 018	7 628
Jablonec nad Nisou	28	1,40	1,50	7 177	5 126
Liberec	72	2,50	6,05	26 053	10 421
Semily	16	1,92	4,45	13 393	6 976
Liberecký kraj	151	7,92	15,30	62 641	7 909

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území, okres	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	v %		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
Česká Lípa	6 286	603,59	12,33	86,96	0,72
Jablonec nad Nisou	4 394	486,12	6,92	89,42	3,66
Liberec	11 223	660,97	6,91	91,70	1,38
Semily	5 246	702,29	6,27	91,92	1,81
Liberecký kraj	27 149	618,39	8,04	90,28	1,68
Česká republika	783 321	745,54	7,07	91,58	1,35

Počet léčených diabetiků k 31.12.2009

Území, okres	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho v %		u PL pro dospělé v %	celkem	z toho v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Česká Lípa	6 286	45,31	54,69	36,48	401	47,13	52,87
Jablonec nad Nisou	4 394	48,32	51,68	15,27	323	48,61	51,39
Liberec	11 223	47,00	53,00	48,49	797	49,81	50,19
Semily	5 246	45,60	54,40	5,41	364	47,80	52,20
Liberecký kraj	27 149	46,55	53,45	32,01	1 885	48,65	51,35
Česká republika	783 321	46,46	53,54	15,65	61 357	48,77	51,23

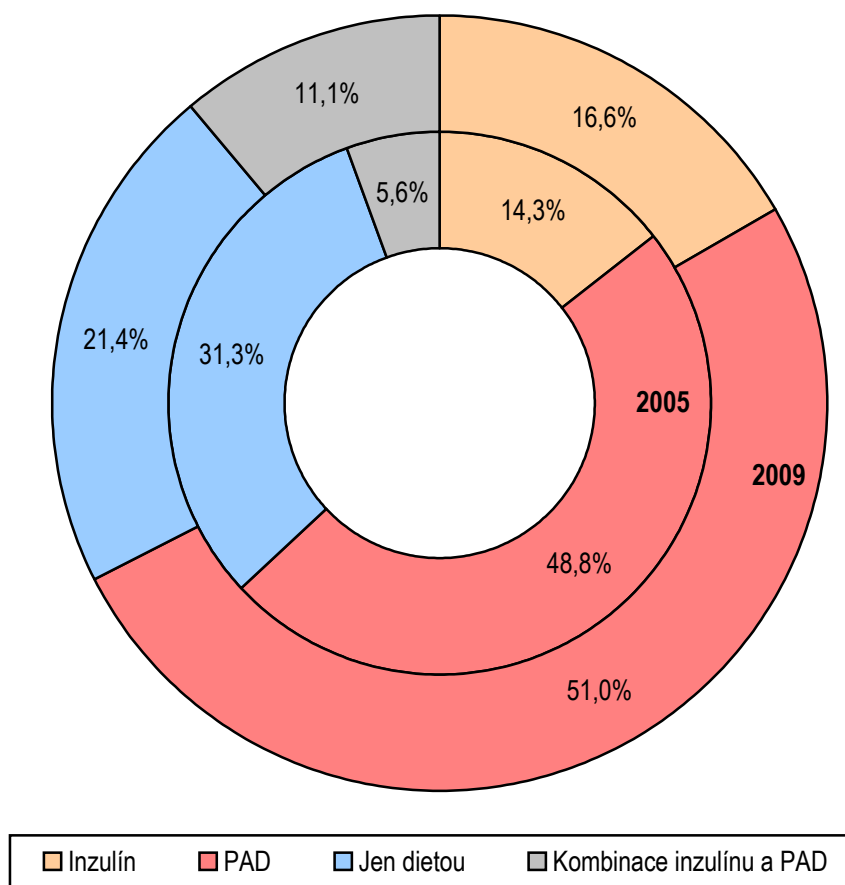
Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území, okres	Diabetická						
	nefropatie		retinopatie			noha	
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací
				proliferativní	slepota		
Česká Lípa	365	129	541	208	9	310	36
Jablonec nad Nisou	548	133	889	215	8	187	19
Liberec	1 107	405	1 280	161	25	428	113
Semily	549	262	889	158	10	469	85
Liberecký kraj	2 569	929	3 599	742	52	1 394	253

Léčení diabetici podle druhu léčby

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulínem		Kombinací inzulínu a PAD	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Česká Lípa	1 236	118,68	2 969	285,09	1 755	168,52	326	31,30
Jablonec nad Nisou	1 200	132,76	1 917	212,08	816	90,28	461	51,00
Liberec	2 050	120,73	6 512	383,52	1 255	73,91	1 406	82,81
Semily	1 330	178,05	2 435	325,98	670	89,69	811	108,57
Liberecký kraj	5 816	132,47	13 833	315,08	4 496	102,41	3 004	68,42
Česká republika	188 226	179,15	379 930	361,60	132 185	125,81	82 980	78,98

Léčení diabetici v roce 2005 a 2009

Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 2000–2009

